

UNDERSÖKNING

om betydande miljöpåverkan
för detaljplan för Stora Kärr 4:1 m.fl.

2024-03-07

Innehåll

Innehåll.....	2
Bedömning av betydande miljöpåverkan.....	3
Platsens förutsättningar	3
Planens styrande egenskaper	4
Planens tänkbara effekter	4
Alternativ.....	5
Sammanvägd behovsbedömning.....	5
Checklista	6

Bedömning av betydande miljöpåverkan

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB för planer och program) enligt PBL 5:11 och MB 6:6 ska upprättas om kommande detaljplaners genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. För att klarlägga om planen kan innebära en betydande miljöpåverkan behöver en så kallad undersökning av miljöpåverkan göras. Fördjupat beslutsunderlag återfinns i planbeskrivningen under rubriken *Planeneringsunderlag*.

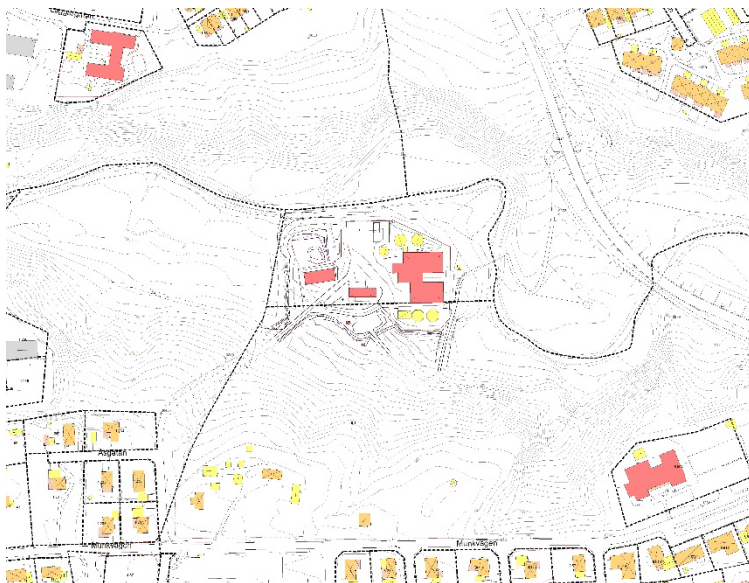
Om det konstateras att detaljplanen kan ha en betydande miljöpåverkan, krävs en strategisk miljöbedömning och en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska upprättas som underlag för detaljplanen. I detta fall avser detaljplanen att medge en verksamhet som alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Bedömningarna är preliminära. Ny kunskap som tillförs planarbetet kan innebära att bedömningarna måste omvärderas.

Platsens förutsättningar

Planområdet ligger i Habo tätort och angörs via Munkvägen och Dalgatan. Planområdet gränsar i norr, öst och väst till naturreservatet Hökesån- Habo med miljön kring ån. Söderut gränsar området till ett kuperat skogsområde där även Hembygdsparken och Musikparken finns. Skogen har klassats som högt naturvärde i en naturvärdesinventering som framtogs i samband med kommunens översiktsplan vilket antogs 2020. Planområdet sluttar mot norr. Planområdet omfattar fastigheterna Stora Kärr 4:1, del av Stora Kärr 8:1 och del av Gunnarsbo 3:2. Habo kommun är ägare till samtliga fastigheter. Det totala planområdet är cirka 11 ha.

Planområdet är delvis bebyggt med befintligt reningsverk, hembygdsgård och musikparkens scen och tillhörande byggnad. Området för avloppsreningsverket är inhägnat och består av flera byggnader och bassänger. Avloppsreningsverket uppfördes i början av 1960-talet och byggdes om på 1980-talet. År 2022 uppfördes en modulbyggnad för personalutrymmen.

*Stora Kärr 4:1.
Avloppsreningsverket har delar
av sin anläggning utanför
fastigheten och på den mark som i
byggnadsplanen är reglerad för
folkpark. Skrafferat yta markerar
naturreservatet för Hökesån.*

Planens styrande egenskaper

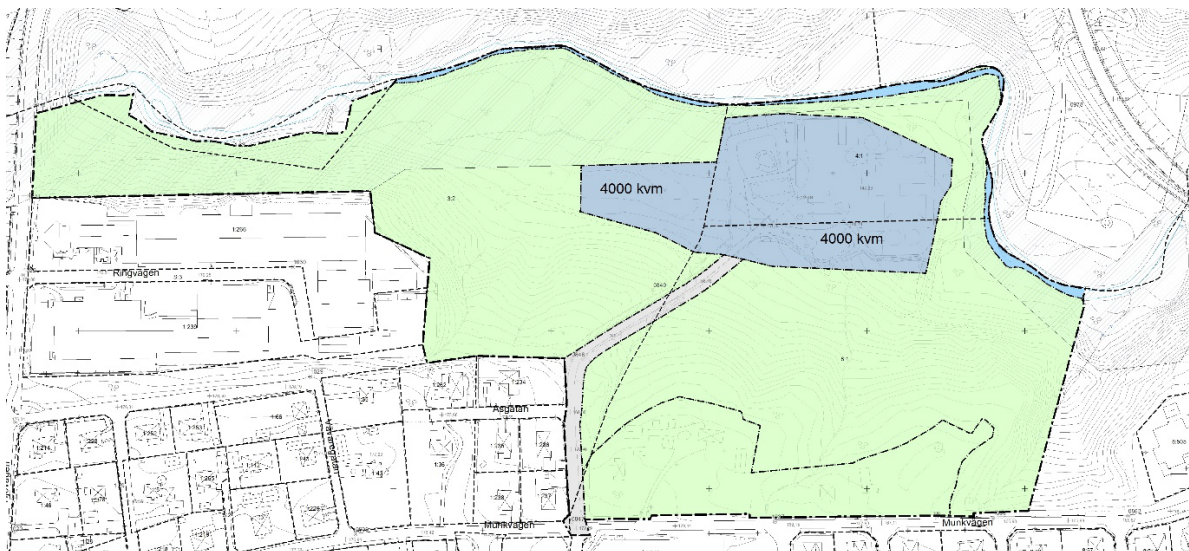
Planförslaget möjliggör att behålla befintligt avloppsreningsverk och att detta kan utökas åt väster med ca 4 000 kvm, samt att de ytor som är ianspråktaget i söder och öster som ligger inom användningen folkpark i byggnadsplanen också regleras till användningen reningsverk, också ca 4000 kvm. Den exakta ytan på användningsområdet måste utredas i det vidare planarbetet. Områdets södra del planläggs för natur och park så att de gröna stråk som går i området säkerställs i detaljplan. Utökningen på 4 000 kvm i väster gränsar till naturreservatet för Hökesån men inkräktar inte på reservatet. Den yta i norr som i gällande byggnadsplan är reglerad för reningsverk men som inte är tagit i anspråk regleras till natur. Angöringsvägen ner till reningsverket behöver breddas så att en separat gång- och cykelbana kan anläggas. I väster planeras marken för natur. För att släcka ut delar av byggnadsplanen, samt att docka an till angränsande detaljplan i norr finns mindre vattenområden med i detaljplanen. Syftet med att ta med detta i detaljplanen är att kommunen önskar städa upp i planmosaikerna.

Gällande byggnadsplan 16-HAJ-1371. Området för reningsverket sträcker sig hela vägen ner till Hökesån.

Planens tänkbara effekter

En uppgradering och utvidgning av reningsverket kommer göra det möjligt att uppfylla dagens och framtida krav på rening. Ett genomförande av planen kommer sannolikt medföra en viss ökning av transporter till reningsverket men inte i en sådan omfattning att det kommer utgöra en betydande olägenhet. Genom att bygga en separat gång- och cykelbana kan de som färdas längs vägen få en tryggare väg att färdas på. Genom att reglera omkringliggande mark som natur och park säkerställer att de naturområden som finns runt reningsverket får finnas kvar, vilket är positivt både ut biologiska och sociala aspekter.

Förslag på planområde.

Alternativ

Den andra föreslagna lokaliseringen i översiktsplanen är idag naturmark. Om reningsverket skulle byggas där skulle eventuellt ca. 1,4 ha ändras från naturmark till reningsverk samtidigt som befintligt reningsverk sannolikt kommer att finnas kvar i någon form. Utöver detta skulle det behöva byggas nya vägar och annan infrastruktur, vilket i sin tur skulle påverka ytterligare mer mark. Vidare behövs det förändringar i ledningsnätet för att leda spillvattnet till den nya platsen. Kommunen har idag ingen rådighet över det område som pekas ut.

Nollalternativ

Ett nollalternativ skulle medföra att den mark som föreslås utgöra en utökning av reningsverket förblir naturmark, reningsverket skulle förbli i befintlig omfattning och kommunen skulle inte ha möjlighet att åtgärda de brister som dagens reningsverk har. Detta innebär ökande utsläpp efter hand samt en mer osäker drift eftersom anläggningen åldras och belastningen ökar. Avloppsreningsverket skulle heller inte ha möjlighet till att klara av den befolkningsökning som kommunen har och heller inte den planerade befolkningsökningen som översiktsplanen förespråkar.

Sammanvägd behovsbedömning

Enligt 5 kap. 34 § PBL ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas om planen antas medföra en betydande miljöpåverkan. Omgivningsförutsättningarna och den påverkan detaljplanen bedöms innebära på miljön redovisas i planbeskrivningen och sammanfattas ovan.

Vissa verksamheter och åtgärder ska antas medföra betydande miljöpåverkan om de är tillståndspliktiga enligt vissa delar av miljöprövningsförordningen, 2013:251. 28:e kapitlet 1§ anger tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.10 för avloppsreningsanläggning som omfattas av lagen om allmänna vattentjänster och som tar emot avloppsvatten med en förorenings-mängd som motsvarar 2 000 personekvivalenter eller mer. Habos avloppsreningsverk motsvarar beskrivningen enligt 28:e kapitlet 1§ miljöprövningsförordningen, och detaljplanen ska därför antas innebära en betydande miljöpåverkan.

Detaljplanen omfattar inte bara reningsverket, utan inkluderar även områden för natur, park, väg- och gång-/cykelvägnät, samt vattenområde. För att säkerställa att det inte finns några specifika lokala förhållanden som skulle kunna resultera i betydande miljöpåverkan utöver den som redan kommer från avloppsreningsverket, har en undersökning genomförts (se Checklista).

En miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram för den specifika miljöbedömningen som görs i samband med miljötillståndprocessen för avloppsreningsverket.

En särskild miljökonsekvensbeskrivning specifikt utarbetad för detaljplaneärendet är inte nödvändig om detaljplanen avser en miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd enligt miljöbalken. I detta fall kan miljökonsekvensbeskrivningen som ska tas fram i samband med miljötillståndet användas, förutsatt att den är aktuell och tillräcklig för att täcka de aspekter som är relevanta för detaljplaneärendet. (4 kap. 35§ PBL (2010:900)).

Slutsatsen är att ingen betydande miljöpåverkan kan antas utöver den på förhand givna betydande miljöpåverkan som kommer från reningsverket.

Checklista

Del 1 – MKB			
	Ja	Nej	Kommentar
MKB			
Kommer planen att innehålla verksamheter som finns redovisade i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar, bilaga 3?	X		Detaljplanen avser bland annat avloppsreningsverk.
Kommer planen att medge sådan verksamhet eller åtgärd som finns redovisad i PBL 4 kap. 34 §?		X	
Påverkar planen Natura- 2000 områden enligt MB 7 kap. 28, 28a §?		X	
Del 2 – Riksintressen MB 3, 4 kap.			
	Påverkan		Kommentar
	Berörs ej	Berörs	Planen får inte påverka riksintresset negativt,

			och om det så sker krävs åtgärder
Naturvård	X		
Vättern med öar och strandområden	X		Recipienten för det renade avloppsvattnet är Vättern.
Rörligt friluftsliv	X		
Kulturmiljövård	X		
Natura 2000	X		
Vindbruk	X		
Yrkesfiske	X		
Totalförsvär	X		
Väg	X		
Flygplats	X		
Järnväg	X		
Värdefulla ämnen och material	X		
Vattenförsörjning	X		

Del 3 – omgivning

	Berörs ej	Berörs		Kommentar
		+	-	
Natur				
Växt- och djurliv, rödlistade arter	X			
Skyddsvärda träd	X			
Åkermark och skogsmark		X		
Grön länk	X	X		
Vatten				
Vattenverksamhet, enligt MB 11 kap. 3 §	X			
Dagvatten			X	Markanvändning reningsverk innebär att delar av marken kommer att hårdgöras. Dagvattnet behöver fördröjas innan det släpps ut i dagvattensystemet. Detta kan göras på olika sätt t.ex. genom grönytor eller fördröjningsmagasin. Detaljplanen säkerställer naturområde inom planområdet.
Grundvatten				Berörs inte
Ytvatten				Vättern är recipient för det renade avloppsvattnet idag.
Drickvattentäckt				Vättern är recipient för det renade avloppsvattnet idag.
Hälsa och säkerhet				
Föroreningar i luft, mark och vatten				

Buller och vibrationer	X				
Trafik			X		
Farligt gods			X		Kemikalier till reningsverket transporteras på vägen ner till reningsverket och lagras inom reningsverket.
Översvämning	X				
Risk för erosion, sedimentation och skred	X				
Miljö- och hälsofarliga ämnen			X		Kemikalier används i reningsprocessen.
Djurhållning	X				
Strålning	X				
Kraftledningar	X				
Brand	X				
Radio	X				
Explosion	X				
Ljus	X				
Skugga	X				
Lukt			X		Det kommer inte uppstå någon förändrad luktproblematik gentemot dagens situation.
Avfall och återvinning	X				
Energiförsörjning	X				

Störningar under byggtiden			X		En viss störning kan förekomma under byggtiden.
Kulturmiljö, stads och landskapsbild					
Fornlämningar och byggnadsminne	X				
Stads- och landskapsbild	X				
Motstående eller gemensamma intressen					
Motstridiga intressen i planen	X				
Mellankommunala intressen	X				
Del 4 – Kommunala styrdokument					
	Förenligt		Ej förenligt		Kommentar
Översiktsplan	X				Översiktsplanen förespråkar en annan lokalisering av reningsverket men har även med befintligt reningsverk men att detta ska föregås av en utredning.
Grönstrukturplan	X				Det aktuella planområdet är markerat som en yta med ett socialt värde.
Planprogram					
Gällande detaljplan	X		X		Gällande detaljplan för området är <i>Förslag till stadsplan för del av Habo stationsambälle</i> med aktbeteckning 16-HAJ-1371 som fick laga kraft 19 februari 1960. Största delen av avloppsreningsverket ligger idag på mark som medger denna användning. Stor del av marken är i gällande detaljplan prickad, dvs mark som inte får bebyggas. Södra delen av

			befintligt avloppsreningsverk ligger på mark där gällande detaljplan medger folkpark med en byggnadshöjd om maximalt 8 meter. Den del av ansökt område som idag har användningen folkpark är prickad, dvs mark som inte får bebyggas.
Del 5 – Områdesskydd			
	Påverkan		Kommentar
	Berörs	Berörs ej	
Skydd av områden enligt MB 7 kap.			
Naturreservat	X		Planområdet gränsar till naturreservat för Hökesån. Renat avloppsvatten kan släppas till Hökesån vid extrema förhållanden.
Kulturresevat		X	
Naturminne		X	
Biotopskyddsområde		X	
Djur- och växtskyddsområde		X	
Strandskyddsområde	X		Hökesån omfattas av det generella strandskyddet på 100 meter.
Miljöskyddsområde		X	
Vattenskyddsområde	X		Hökesån ingår i Vätterns vattenskyddsområde

Del 6 – sammanvägd bedömning av planens miljöpåverkan

	Ja	Nej		Kommentar
Är bedömningen av effekterna av stor osäkerhet?		X		
Är effekterna varaktiga eller oåterkalleliga?		X		
Planens sammantagna miljöpåverkan	Slutsatsen är att ingen betydande miljöpåverkan kan antas utöver den på förhand givna betydande miljöpåverkan från reningsverket.			
Åtgärder i planen som förhindrar eller motverkar miljöpåverkan	<p>Planen är en förutsättning för kraftig förbättring av avloppsreningsverkets funktion som motverkar miljöpåverkan i sig och har stor betydelse för framför allt vattenmiljön i närområdet. I miljöprövningen föreslås och diskuteras ett flertal skyddsåtgärder som förhindrar och motverkar miljöpåverkan gällande:</p> <p>Utsläppt till vatten Utsläpp till luft Lukt Buller Resursanvändning.</p>			

Övriga konsekvenser

	Berörs ej	Berörs		Kommentar
		+	-	Betydande
Barnkonventionen		X		Det bedöms att planens genomförande kommer beröra barn då det finns en gång- och cykelväg (gc-väg) genom planområdet som många barn använder som skolväg. Naturreservatet används också en hel del i undervisningen på skolan. Det planeras att gc-vägen som slutar vid reningsverket ska förlängas så att det blir en separat gc-väg fram till Munkvägen.
Jämställdhet, trygghet och säkerhet		X		

Tillgänglighet		X			
Ekonomiska konsekvenser	X				
Mål för hållbar utveckling – Miljömålen					
1. Begränsad klimatpåverkan: Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig.	X				Detaljplanen medger avloppsreningsverk, natur, gata, vattenområde och park. Avloppsreningsverket ska utökas vilket i sin tur kan föra till en viss ökning av transporter till och från verket.
2. Frisk luft: Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.	X				
3. Bara naturlig försurning: De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.	X				
4. Giftfri miljö: Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt		X			Planen möjliggör utveckling av reningsverket för att uppfylla nutida och framtida krav.

förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna.					
5. Skyddande ozonskikt: Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning	X				
6. Säker strålmiljö: Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.	X				
7. Ingen övergödning: Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.		X			Genom att ha ett välfungerande reningsverk kommer färre näringsämnen ut i angränsande vatten eller mark. Dagvattenutsläpp från hårdgjorda ytor och vägar inom verksamhetsområdet påverkar mark och vatten med gödande ämnen. För att minimera denna påverkan är det nödvändigt att omhänderta och rena dagvattnet, exempelvis genom användning av öppna diken och fördröjningsmagasin. Genom att implementera de föreslagna dagvattenlösningarna från dagvattenutredningen förväntas en minskad näringsämnesmängd läcka ut till recipienten jämfört med nollalternativet. Det resulterar i en bedömning att planförslaget har en positiv inverkan på miljömålet.
8. Levande sjöar och vattendrag: Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska	X				Genom att utöka och modernisera reningsverket kommer det vara möjligt att rena avloppsvattnet för

bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.					bland annat kväve vilket är positivt för den naturliga produktionsförmågan, den biologiska mångfalden och den vattenhushållande funktionen.
9. Grundvatten av god kvalitet: Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.	X				
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård: Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.		X			
11. Myllrande våtmarker: Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.	X				
12. Levande skogar: Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden	X				

bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.					
13. Ett rikt odlingslandskap: Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.	X				
14. Storslagen fjällmiljö: Fjällen ska ha en hög grad av ursprunglighet vad gäller biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Verksamheter i fjällen ska bedrivas med hänsyn till dessa värden så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.	X				
15. God bebyggd miljö: Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.	X				Den bebyggda miljön ska motsvara människors och samhällets behov, erbjuda bra livsmiljöer och bidra till en hållbar utveckling. Ett välfungerande avloppsreningsverk är i linje med miljömålet och är nödvändigt för Habo kommuns framtida utveckling. Genom detaljplanen möjliggörs utbyggnaden av avloppsreningsverket, vilket i sin tur möjliggör en utökning och utveckling av dess kapacitet och kvalitet på reningen. Sammanfattningsvis bedöms

					planförslaget ha en positiv inverkan på miljömålet.
16. Ett rikt växt- och djurliv: Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.	X				Genom planförslaget kommer en mindre yta naturvärdesklassad natur tas i anspråk och detta påverkar målet negativt. Det bedöms dock att detaljplanen kan genomföras utan att bevarandestatusen av skyddade arter inom planområdet påverkas.